

COÖPERATIEVE VEREENIGINGEN.

N°. 269.

Coöperatieve handkracht-boterfabriek » de Landman », te Appelscha.

Heden, den vijftienden Juni achttienhonderd vier en negentig, compareerden in de herberg van Hendrik Vondeling, te Appelscha, voor mij Kornelis Bakker, notaris, in het arrondissement Heerenveen, ter standplaats Oosterwolde, in tegenwoordigheid van de na te noemen en mij bekende getuigen:

Klaas Annes Zwart, kastelein en landbouwer;

Gerrit Hanzas Stoker, vervener en landbouwer;

Auke Hendriks Reinders, vervener en landbouwer;

Klaas Kestes Jongma, landbouwer en veenopzichter;

Hendrik Adams Vondeling, kastelein en landbouwer;

Meindert Hendriks Boukema, vervener en landbouwer;

Hans Hanzas Stoker, vervener en landbouwer;

Arent Alles van der Sluis, vervener en landbouwer; allen wonende te Appelscha;

en Jannes Fokkes Gorter, landbouwer, wonende te Appelscha.

De comparanten verklaarden bij deze akte op te richten eene coöperatieve vereeniging onder den naam van: *Coöperatieve handkracht-boterfabriek » de Landman », te Appelscha*, en voor die vereeniging te hebben vastgesteld de navolgende statuten.

Naam, zetel, doel.

Artikel 1. De vereeniging is gevestigd te Appelscha, gemeente Ooststellingwerf, onder den naam van: *Coöperatieve handkracht-boterfabriek » de Landman », te Appelscha*.

Het domicilie van de vereeniging en van al hare leden is ten kantore der vereeniging te Appelscha.

Artikel 2. Het doel der vereeniging is gemeenschappelijke boterbereiding door de exploitatie eener fabriek met handkracht, naar centrifugaal systeem, en den verkoop van de te verkrijgen producten.

Artikel 3. Om dit doel te bereiken sticht de vereeniging eene fabriek op door haar aan te koopen terrein te Appelscha, en verbinden de leden zich om aan deze fabriek melk ter bereiding te leveren van het rundvee der boerderij, bij ieder hunner in gebruik.

Artikel 4. De vereeniging verkoopt de verkregen producten en verdeelt de zuivere opbrengst onder de leden, naar verhouding der door ieder geleverde melk, berekend per liter of kilogram, zooals nader bij huishoudelijk reglement zal worden bepaald.

Artikel 5. Onder zuivere opbrengst wordt verstaan de verkoopprijs der producten, na aftrek van de uitgaven, vermeld in artikel 9.

Duur.

Artikel 6. De vereeniging wordt, behouders verlenging, aangegaan voor den tijd van vijf en twintig jaar, aanvangende met den datum van openbaarmaking der akte van oprichting in de *Staatscourant*.

Artikel 7. Het dienstjaar vangt aan en eindigt op den eersten Mei des middags twaalf uur.

Geldmiddelen.

Artikel 8. Het kapitaal, benoodigd voor den aankoop van den grond, de stichting van het fabrieksgebouw en de aanschaffing van gereedschappen en zoo voort, zal worden gevonden door leening.

Het geleende kapitaal zal worden afgelost, waartoe jaarlijks, te beginnen den eersten Mei achttienhonderd zes en negentig, minstens tweehonderd gulden, met de verschenen rente, uit de kas der vereeniging beschikbaar zal worden gesteld.

Artikel 9. Op de rekening der vereeniging worden, behalve de termijnen van aflossing der aan te gane geldleening met de renten, in uitgaaf gebracht de belooning van het dienstbaar personeel, het benoodigde voor onderhoud van fabrieksgebouw en gereedschappen, belastingen, de kosten der administratie, assurantie van het gebouw en de roerende goederen en verdere kosten van exploitatie.

Artikel 10. De rechten der leden op de baten der vereeniging en hunne aansprakelijkheid voor hare verbintenissen en schulden, worden bepaald naar de verhouding van de geleverde melk.

Lidmaatschap.

Artikel 11. Leden der vereeniging zijn de oprichters en zij die later als zoodanig worden aangenomen.

Om als lid te kunnen worden aangenomen moet men de bekwaamheid hebben om verbintenissen aan te gaan.

Wie als lid wordt aangenomen nadat de fabriek in werking is, moet in de kas der vereeniging een inleggeld per koe betalen, door het bestuur te bepalen, en evenredig aan hetgeen door de oprichters ten gevolge hunner melkleverantie is bijgedragen tot de aflossing van het kapitaal bedoeld in artikel acht.

Artikel 12. Rechtverkrijgenden van een overleden lid kunnen, met goedkeuring van het bestuur, den overledene als zoodanig opvolgen.

Zij geven, zoo mogelijk binnen ééne maand na het overlijden, hunnen wensch daartoe aan het bestuur te kennen.

Artikel 13. Die om geldige redenen genoodzaakt is uit de vereeniging te treden, ontvangt vijftig procent terug van de som die hij als inleggeld mocht hebben gestort en van het bedrag dat ter oorzake van de melkleverantie door het uittredende lid is afgelost op het kapitaal bedoeld in artikel acht.

Artikel 14. Als geldige redenen van uittreding worden beschouwd :

1. overlijden ;
2. het geheel opheffen van het bedrijf als veehouder ;
3. vertrek naar elders, waardoor de onmogelijkheid bestaat om de melk versch aan de fabriek te leveren.

De verdere geldigheid wordt overgelaten aan de beslissing van het bestuur.

Artikel 15. Zij die, volgens het oordeel van het bestuur zonder geldige redenen uit de vereeniging treden, verbeuren hunne aanspraak op teruggave van inleg en van bijdrage in de aflossing van kapitaal en blijven bovendien voor de voldoening van de dan nog bestaande schuld verbonden.

Artikel 16. Elk lid kan wegens overtreding der statuten of van het huishoudelijk reglement of wegens oneerlijke handelingen door het bestuur van zijn lidmaatschap vervallen verklaard worden. Op zoodanige persoon is artikel 15 van toepassing.

Artikel 17. Leden, die gedurende een vol jaar geen melk leveren, verliezen hun lidmaatschap met den afloop van het dan loopende dienstjaar. Leden die gedurende eenig tijdvak, om door het bestuur gebillijkte redenen, verstoken zijn van de gelegenheid om melk te leveren, behouden hunne rechten.

Bestuur, beheer, toezicht.

Artikel 18. Het bestuur der vereeniging bestaat uit vijf leden, die, behoudens het voorschrift der wet, zitting hebben voor vijf jaar en uit en door de leden worden gekozen.

Den eersten Mei van elk jaar treedt een der bestuursleden af.

De aftredende bestuursleden zijn niet terstond herkiesbaar. Zij blijven in functie totdat hunne opvolgers zijn benoemd.

Het bestuur kiest uit zijn midden een voorzitter, een secretaris en een penningmeester, welke betrekkingen nooit in één persoon mogen vereenigd zijn.

Elk lid van het bestuur kan door de algemeene vergadering ten allen tijde ontslagen worden.

Artikel 19. Het bestuur vertegenwoordigt de vereeniging in en buiten rechten en is tot alle daden van eigendom en beheer gevoegd. Tot het voeren van rechtsgedingen is machtiging der leden noodig.

Artikel 20. Het toezicht op de handelingen van het bestuur wordt uitgeoefend door drie commissarissen en een plaatsvervangend commissaris, in de algemeene vergadering te benoemen.

Behoudens het bij de wet bepaalde, treedt een hunner jaarlijks af en wordt vervangen door den plaatsvervangenden commissaris, in wiens plaats telken jare een nieuwe wordt benoemd.

Het bestuur is verplicht aan commissarissen ten allen tijde op de eerste aanvraag alle verlangde inlichtingen te verstrekken omtrent zijn beheer, inzage te geven van de tot de vereeniging behorende boeken en bescheiden en de kas der vereeniging te vertoon.

Vergaderingen, rekening en verantwoording.

Artikel 21. Jaarlijks in de maand Juni wordt eene algemeene vergadering gehouden, waarin de belangen der vereeniging worden behandeld en door het bestuur rekening en verantwoording over het afgelopen dienstjaar wordt gedaan onder overlegging van eene balans der zaak.

Commissarissen onderzoeken vooraf de rekening en balans en brengen staande de vergadering van hunne bevinding verslag uit, met advies tot vaststelling der rekening en balans, met of zonder verandering. Het bestuur stelt hun minstens tien dagen vóór de algemeene vergadering de rekening en balans met de bescheiden ter hand, gedurende welken tijd deze stukken ten kantore der fabriek voor belanghebbenden ter inzage liggen.

De goedkeuring der vergadering strekt het bestuur tot finale kwijting en décharge voor zijn beheer.

Artikel 22. Het bestuur belegt voorts vergaderingen, zoo dikwijls het dat in het belang der vereeniging noodig acht, en binnen veertien dagen, wanneer dit door minstens een vijfde der leden wordt verlangd. In het laatste geval geven de leden hiervan schriftelijk kennis aan den voorzitter, met opgave van redenen.

Artikel 23. Tijd en plaats der algemeene vergaderingen worden minstens vijf dagen te voren aan de leden bekend gemaakt bij convocatiebiljetten, waarop de punten van behandeling zijn vermeld. In spoedeisende gevallen, ter beoordeeling van het bestuur, kan voorschreven termijn tot vier en twintig uur worden ingekort.

Stemrecht.

Artikel 24. Elk lid heeft ééne stem.

Over zaken stemt men mondeling, over personen bij ongeteekende briefjes.

Alle besluiten van de algemeene en bestuursvergaderingen worden genomen bij meerderheid van stemmen der aanwezige leden, behoudens het bepaalde bij artikelen 26 en 27.

Staken de stemmen over eenig voorstel, dan wordt het geacht te zijn verworpen. Wordt bij benoeming van personen bij de eerste stemming geene meerderheid verkregen, dan volgt eene tweede vrije stemming. Geeft deze geen vereischte meerderheid, dan wordt eene herstemming gehouden tusschen het dubbeltal dat bij de tweede vrije stemming de meeste stemmen op zich vereenigde, of, indien meer personen evenveel stemmen hebben verkregen, tusschen hen allen, en is hij, die dan de meeste stemmen erlangt, de benoemde. Bij staking der stemmen beslist het lot.

De leden kunnen zich in vergaderingen en bij stemmingen doen vertegenwoordigen door een schriftelijk gevolmachtigde, die een meerderjarig manspersoon moet zijn en verder ten genoegen van het bestuur. Een gevolmachtigde mag niet meer dan één lid vertegenwoordigen.

Artikel 25. Van het verhandelde in vergaderingen worden door den secretaris aantekeningen gehouden. Deze worden in de eerstvolgende vergadering voorgelezen, en, na goedkeuring, door den voorzitter en hem geteekend.

Wijziging der statuten.

Artikel 26. Geen voorstel tot wijziging der statuten wordt in overweging genomen dan alleen wanneer dit op het convocatiebiljet voorkomt en minstens twee derden der leden tegenwoordig of vertegenwoordigd zijn in de vergadering.

Tot aanneming wordt drie-vierde der uitgebrachte stemmen vereischt. Moet, wegens het onvoldoend aantal der tegenwoordige of vertegenwoordigde leden, de beslissing worden uitgesteld, dan wordt het voorstel in de eerstvolgende vergadering behandeld, ook al zijn er minder dan twee derden der leden tegenwoordig of vertegenwoordigd.

Ontbinding.

Artikel 27. Tot ontbinding der vereeniging wordt alleen overgegaan, wanneer minstens twee derden der leden met drie vierden der uitgebrachte stemmen daartoe besluiten.

Slotbepalingen.

Artikel 28. Bij huishoudelijk reglement, door de leden vast te stellen, worden de bijzonderheden van beheer en exploitatie der fabriek nader geregeld en de strafbepalingen op het niet nakomen der verplichtingen van de leden vastgesteld.

Artikel 29. Elk verschil over de toepassing van eenig artikel dezer statuten en van het huishoudelijk reglement wordt beslist door het bestuur, behoudens recht van hooger beroep op eene vergadering der leden, die dan beslist in het hoogste ressort.

De comparanten zijn mij notaris bekend.

Waarvan akte, in minuut opgemaakt, is gepasseerd op tijd en plaats voorschreven, in tegenwoordigheid van Johaz Lourens Melis, oproeper, wonende te Oosterwolde, en Hijke Ruurds Hofstra, schoenmaker, wonende te Appelscha, als getuigen, die met de comparanten en mij notaris deze akte onmiddellijk na voorlezing hebben ondertekend.

(Geteekend:) K. A. Zwart, G. H. Stoker, A. H. Reinders, K. K. Jongasma, H. A. Vondeling, M. H. Boukema, H. H. Stoker, Arent v. d. Sluis, J. F. Gorter; J. L. Melis, H. R. Hofstra, K. Bakker.

Geregistreerd te Oldeberkoop den achttienden Juni 1800 vier en negentig deel 38, folio 173 verso, vak 2; vier bladen, zonder renvooi. Ontvangen voor recht een gulden twintig cent (f 1,20). De ontvanger, (geteekend:) *Nanninga*.